

Avalon-Flash

Informatieblad van Speleoclub Avalon vzw – Jaargang 2 – Nr 15

Inhoud:

- Lembrée vallei + Renard (Paul & Dago)
- Saribots + Grotte Mautin (Dago)
- Renard + Lembrée + Solo-slim (Paul)

Perte 147 in de Lembrée vallei met een tocht van 7,7 °C, hier moet iets achter zitten

Voorwoord

Opmerkingen en nieuwe verhalen zijn steeds welkom op het welgekende e-mail adres.

Lembrée vallei in April

De onvergetelijke maand april – Door Paul

In april 2007 worden de gevolgen van de opwarming van de aarde duidelijk zichtbaar! Daar waar april normaal koud, winderig en nat is, lijkt nu de zomer wel aangebroken te zijn. Reeds vanaf de eerste week van april is het terrasjesweer. Temperaturen van 25 tot zelfs 30° C zijn alleदाags. En er valt geen druppel regen. Op 30 april sluit het KMI af met een onthutsende 0,0 mm neerslag, en een gemiddelde maximumtemperatuur die 6° hoger ligt dan het vorige record! Wij vinden dat uiteraard fantastisch! Op één van die prachtige dagen tonen Annette en ik de vallei aan Philippe Meus, de hydroloog. De Lembrée ligt, hoogst uitzonderlijk voor de tijd van het jaar, al droog. Maar de resurgentie geeft weer overvloedig water. We lopen stroomopwaarts door de droge vallei tot we ter hoogte van de Ferme de la Lembrée eindelijk wat water tegenkomen. Het verdwijnt in een klein gaatje en wat meer is: dat gaatje blaast een felle tocht uit, en we horen een duidelijk geruis van water dat omlaag stort! Het verdwijnpunt wordt geïnventariseerd: het is 496-144.

Mario verlegt de eerste blokken aan n° 144

Vervolgens gaan we de situatie inschatten ter hoogte van Ferrières. Daar stroomt er minstens 100 l/s in de Lembrée. We lopen nu stroomafwaarts en ontmoeten na een paar honderd meter een eerste, klein verdwijnpunt: nummer 496-147, en nog eens honderd meter een zeer groot verdwijnpunt waarin bijna heel de rivier met veel gebulder verdwijnt: 496-148. Het is de grootste “perte” die ik hier tot nu toe heb gezien. We brengen ook een bezoek aan andere verdwijnpunten op het plateau, zoals Abime de Ferme, Chantoir d’Izier, Chantoir de Bressine en Chantoir Pirotte, en leggen ook goede contacten met de omwonenden.

Perte n° 147 met hoger gelegen ingang.

Een week na deze leerrijke prospectiedag, staan we met zijn vieren paraat om die 3 verdwijnpunten open te maken. De eigenaar van de Ferme de La Lembrée, Marc Van Minnebruggen, een Antwerpse veearts, is zo enthousiast dat hij ons komt meehelpen om er een paar grote blokken uit te sleuren! Zo’n eigenaars kom je maar zelden tegen...

We beginnen met 496-144.

Na een uur of vier werken hebben Peter en Mario een enorm gat gemaakt, maar bijzonder instabiel. Toch zien we het in de diepte verder lopen, en een stevige tocht komt ons uitnodigend tegemoet. Als eerste waaghals laat ik me heel voorzichtig tussen de enorme blokken zakken: joekels van 300 kg of meer. Mocht er zo een blok verschuiven, dan ben ik er geweest! Op vier meter diepte is er een kleine ruimte, met een plafond van dreigend puin. Maar links zie ik een mogelijk vervolg, en een testje met wierrook wijst uit dat de tocht van daar komt. Echter, vooraleer we daarin geraken, moet de zaak echt wel verstevigd worden. Rechts beneden is er ook een mogelijkheid. Peter V. wurmt zich erin en kan zo een meter of 3 verder geraken, tot waar het te smal wordt. Hier verdwijnt het water en er is eveneens blazende tocht.

Stabilisatiewerken aan pette 144.

In het grote verdwijnpunt nummer 496-148 werken Annette en ik ook een uur of vier. Maar we krijgen de zaak niet goed genoeg afgedamd, er dondert zoveel water in omlaag dat er niet in te werken valt. Nadat we er zeker een kubieke meter puin en modder hebben uitgehaald, gaan we in de late namiddag nog verder stroomopwaarts, naar 496-147. Het is een klein verdwijnpunt, maar ik ruim er wat puin uit en ineens weerklinkt een slurpend geluid, als trok ik de stop uit een zwembad. Binnen de paar seconden verdwijnt de hele Lembrée in het gat! De zuigkracht is enorm, vuistgrote stenen worden spontaan opgeslokt.

Een paar meter naast de "pette", is er een instorting van de oever. Een gat van los puin, maar we horen het water donderen en een sterke koude tocht blaast ons tegemoet. Ook hier zullen we aan moeten werken! Het is intussen al tegen zessen, maar we slaan de uitnodiging van Marc niet af om een frisse trappist te komen drinken. Nadat we zijn bak Leffe grotendeels soldaat hebben gemaakt, kiezen we de weg huiswaarts.

Twee dagen later staan we er al terug, ditmaal met een zevenkoppige ploeg! Aldus kunnen we de drie verdwijnpunten tegelijk aanpakken. Ik heb een aanhangwagen bij vol materiaal om het verdwijnpunt 144 te stabiliseren: 100 kg voorgeprepareerde mortel, ijzeren buizen, aluminium panelen enz.

Peter V. en ik beginnen met het werk, en gauw verschijnt ook de eigenaar Marc die spontaan mee begint te metselen en werken! De grote, instabiele trechter die we vorige zaterdag maakten, wordt vakkundig gestut. Met grote blokken metselen we de ingang op tot een stevig geheel dat in staat moet zijn om een overstroming van de rivier te doorstaan. Na een uur of vier is dat karwei rond en beginnen we in de grot met het uitgraven van het gangetje rechts beneden. Emmer na emmer keien en modder wordt door Marc omhooggetrokken!

Tegen de avond zijn de eerste twee meter passeerbaar, hoewel nog zeer smal, en kunnen we om het hoekje kijken: het loopt alweer een meter of 3 verder, schuin omlaag, maar jammer genoeg te smal. Dat zullen we moeten verbreden. De tocht is constant bla-

zend, maar de thermometer wijst aan dat de frisse lucht 11,4 °C is: dat is veel te warm!

Normaal ligt de temperatuur van een grot in deze streek rond de 8 °C. Er is dus iets mis! Zou deze grot langs een boveningang warme lucht aanzuigen? Nohchans, we zitten al zeker 5 m diep onder de rivierbedding. Of zit er helemaal geen grote grot onder? Vreemd, vreemd...

Het trio Peter C, Dirk en Bart graaft een hele dag aan het grote verdwijnpunt nr 148. Ze halen er nog honderden kilo's uit maar moeten ook stoppen omdat de zaak onder water komt te staan.

Tenslotte graven Herman en Mario aan nr 147, waarin nu bijna heel de Lembrée verdwijnt. Het verdwijnpunt zelf zit onder water, maar twee meter ernaast is de oever ingestort en zijn de rotsen zichtbaar. Zaterdag voelden we daar tocht. Tegen de avond hebben zij een groot gat gemaakt, en zijn ze anderhalve meter opgeschoten tussen grote blokken. De tocht is constant en wat meer is: de thermometer wijst 8,1 °C aan: een echte grottemperatuur!

Peter C. merkt nog een verdwijnpunt op dat halverwege 147 en 148 ligt. De bedding van de Lembrée is een echte zeef...

In de late namiddag breng ik Bart en Peter C. een heel eind stroomafwaarts, tot aan de Grotte Anneton. In de bedding had ik daar twee weken geleden een piepklein gaatje gevonden, met koude tocht. Ze graven het uit, zien een ruimte maar blijken toch weer tussen grote blokken uit te komen. Waarschijnlijk is er een relatie met de Grotte Anneton. Die heeft trouwens nog meer in zijn mars, denk ik. De laagst gelegen ingang van deze 100 m lange grot, Grotte Roger genoemd, blaast ijskoude lucht uit: 7,4 °C! Tot wel 20 meter van de ingang voelt men duidelijk de koude boven de droge rivierbedding hangen. Dit moeten we toch wel eens beter on-

Op het terras bij Marc, een ongekende luxe.

derzoeken.

We eindigen de dag weer bij Marc. De zon schijnt, het is warm en de Leffe's zijn lekker fris. Wat wil een mens nog meer?

Twée goedgevulde dagen

4 & 6 /5/2007 – Door Dago

Donderdag 3/5 16:08 er loopt een mailtje binnen van Paul met de vraag om morgen iets te gaan doen. Ik heb wel zin en omdat het toch rustig is op het werk kan ik zonder probleem verlof nemen en dus sta ik de dag daarna om ietsjes over 8:00 bij Paul om “iets” te gaan doen. Lang leve de e-group want anders had ik moeten werken.

Dat “iets” werd dan eerst verder gaan werken in de “Renard” te Sprimont totdat we het te koud zouden krijgen om daarna af te zakken naar de vallei van de Lembrée om daar verder te gaan werken aan één van de nieuwe chantiers.

Om 10:30 duiken we de Renard in, het reeds ontdekte stuk is een opeenvolging van kruip en klautertoe-standen maar nergens is het te smal of te laag en na zo'n 80 meter kan je dan voor de eerste keer recht staan, je staat daar trouwens in het mooiste stukje van de grot qua concreties. Een 10-tal meter verder begint dan het nieuwe stuk dat door Avalon ontdekt is een lage VM die je nu langs links kunt shunten was het vroegere eindpunt.

Het voorgaande zou later niet blijken te kloppen want bij het volgende bezoek door Paul en Annette komen ze te weten dat we de terminus van toen nog niet hadden bereikt. Geen première dus, maar het voelde wel zo.

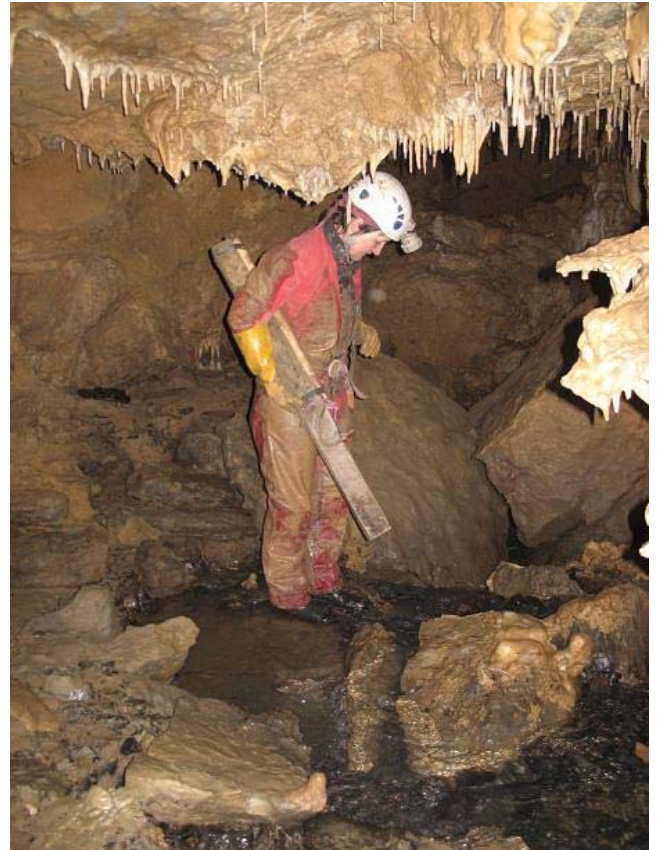

Typisch voor de Renard: horizontale gelaagdheid

Het debiet van de rivier was nog zeer behoorlijk, en dat na 35 droge dagen, dus een nat pak gingen we sowieso hebben. Paul kruipt naar de terminus waar ze vorige keer een ploep hadden gezet. Al gauw hoor ik dat heel de boel drastisch is ingestort en dat het water nu langs links verdwijnt i.p.v. naar rechts. We beginnen dan maar puin te verzetten en na een half uurtje is de werkplaats terug aan kant en kunnen we de situatie beter bekijken en eigenlijk valt het nogal mee. Het water stroomt nu links langsheen een solide rotswand die wat overhangt

dus daar valt aan te werken; de rechterkant daar kijken we liever niet naar want die staat op instorten.

Het plan is om de rivier verder uit de diepen zodat we wat verder kunnen en na een paar uur werken is het niveau al met zo'n 20cm gezakt en kunnen we zien dat het verder redelijk goed is. De rivier blijft de solide linkse wand volgen en nadat Paul zich als een slangenmens tot vanachter heeft gewrongen ziet hij een vervolgie van enkele meters. Weliswaar tussen de blokken maar alles duidt er toch op dat het geen totale instorting meer is.

Eindelijk na 30 meter kan je rechtop staan.

Om volgende keer verder te werken moet er echter in het begin van het nieuwe uitgediepte deel een deel weggehaald worden dus worden er 2 gaten geboord. We pakken alles in en vertrekken richting uitgang, onderweg verbreden we de enige étroiture en bewonderen we het plafond van de grot want die is bezaaid met fossielen van leliestengels en lელიvoetjes (Crinoïden). Om 14:00 staan we terug aan de auto ons op te warmen in de zon. Want werken in een stromende rivier met enkel een shorty neopreen hou je toch niet lang vol.

Na de lunch springen we in de wagen en rijden we naar de “Ferme de Lembrée”. Marc is er ook en na een babbeltje vertrekken we. Eerst eventjes langsheen de gestabiliseerde pette 144 voor een temperatuursmeting: 11,7 °C weer veel te warm dus. Hier klopt iets niet, wat dat zullen we later wel uitzoeken. Het plan is om aan de 147 te gaan verder werken, dit is het gat dat Mario en Herman hebben open gegraven in de rechteroever van de rivier.

Eerst boren we een hoekje van een blokje en beginnen daarna te graven. Maar het plafond is onstabiel geworden en ik krijg dus een deel van het plafond op mijn benen. Maar de rest blijft hangen, alleen weten we niet goed hoe. Soit Paul neemt eventjes over en graaft alles zo'n 30cm dieper uit om gemakkelijker aan de goed tochtende spleet te kunnen werken. De tocht die uit die spleet komt is trouwens veel beter qua temperatuur 7,7 °C een echte grot temperatuur dus.

Ondertussen is Marc (de eigenaar van de boerderij) ook opgedoken om wat te komen helpen en dus graaf ik samen met hem links in het gat daar waar je de rivier door de blokken hoort stromen. Ook hier weer is het plafond zeer onstabiel en blokje per blokje ontmantel ik heel de boel. Uiteindelijk kan ik aan 2 grote blokken in de vloer en wanneer ik de eerste beweeg hoor ik plots die rivier veel duidelijker. Ik haal het blokje weg en kijk in een donker gat naar beneden en daar is het water. Ik laat de eer aan Marc om het wat verder open te graven zodat hij ook eens kan proeven van het Yes-gevoel.

Links een klein doorbraakje: de ondergrondse rivier

Paul komt uit het ander gat eens polshoogte nemen en na het bekijken van het nieuwe gat laat hij zich behoedzaam er doorheen zakken. Het blijft nog aan de onstabiele kant maar hij geraakt zonder kleerscheuren beneden aan het water. Het vervolg is een lage gang waarin het water terug wat stroomopwaarts stroomt maar om hier aan te werken moet de pette droog liggen. Al bij al geen slecht resultaat vinden we zelf.

Na dit doorbraakje hebben we nog eventjes tijd en verbreden we met de Hilti nog verder in het begin van

de tochtende spleet en ruimen we het puin. We kunnen nog niet echt verder kijken maar volgende keer geraak je hier wel verder. We kramen op en na nog een Leffe bollen we richting Leuven waar ik Paul afzet voor de Annalara vergadering. Het was dus weer een goed gevulde dag met toch wel wat positieve vooruitgang zowel in de Renard als in de Lembrée vallei.

6/5/2007 - Saribots

Ik liep al een tijdje rond met het idee om eindelijk eens de topo te maken van de Saribots en Jos wou dit met mij wel gaan dus op zondag 6/5 gingen we dit eventjes doen. Maar eerst passeren we langs de BDW want Jos wou eventjes bijkletsen met enkele ex-expeditie leden van in 1988. Dus tegen 13:00 zijn we pas aan de grot, niet dat we daarvoor niets hebben gedaan hoor. Ik heb beneden in het bos aan de BDW aan wat rotsen een licht aanzuigende spleet open gekapt maar of dit iets gaat worden moet nog gechecked worden bij beter tochtweer.

De topo van de Saribots dan, ik had me voorgenomen om dit als een soort van opleiding te zien en ging dus trachten alles zelf te noteren en te tekenen. En met de hulp van meester Jos ben ik daar redelijk in geslaagd enkel met het in plan tekenen heb ik het moeilijk. Maar daar waar ik dan de mist in ging corrigeerde Jos me en wanneer je je fouten dan ziet dan lukt het de keer daarop toch weer net iets beter. Na een paar uur van meten, tekenen en noteren was de Saribots dan ook ingeblikt. In totaal werden het 13 metingen voor een ontwikkeling van 34,37m en een diepte van -13m.

Je zou dus denken na de topo snel een terrasje opzoeken maar nee hoor want tijdens het topograferen voelden we helemaal vanachter in de grot een dalende tocht en vermits hier eigenlijk nog nooit gewerkt was, groeven we om beurten een pijp uit en vorderden we zo'n 3 meter. Het graven gaat er zo gemakkelijk dus eigenlijk moeten we dit gewoon eens verder uit graven want het loopt nog een stukje verder. Verder noteren we ook nog het bezoek van een grote vlermuis, een dikke vuursalamander en een kikker.

Om iets voor 17u00 staan we terug aan de auto maar nog is de dag niet voorbij, want ik wou Jos nog een ander gat laten zien dat ik vorig jaar in de zomer had ontdekt. Niet dat ik er veel van verwachtte hoor want het ligt boven op de heuvel in het bos. Maar je weet maar nooit. Dus uitkleden, auto in, auto uit, terug aankleden en hop richting dat gat.

Ik laat me in het gat zakken en wanneer ik helemaal beneden naar links kijk zie ik zowaar een zaaltje en voel ik wat flauwe tocht. Ik verleg wat stenen en heb al snel een redelijk groot gat en kijk in een zaaltje van zo'n 2 meter breed en 1,20 meter hoog met aan de overzijde een solide rotswand. Maar de doorgang is minder stabiel en ik roep er een expert bij. Ook Jos vind het te link om er door te kruipen maar hij begint een metertje hoger wat blokken te ruimen om langs boven de instabiele blokken te passeren. En 5 minuten later zitten we allebei in het zaaltje.

Het zaaltje daalt lichtjes maar na een 4-tal meter kom je in een onstabiele zone terecht. Vooral het plafond is een ramp. Allemaal kleine blokken die met klei aan elkaar vastplakken.

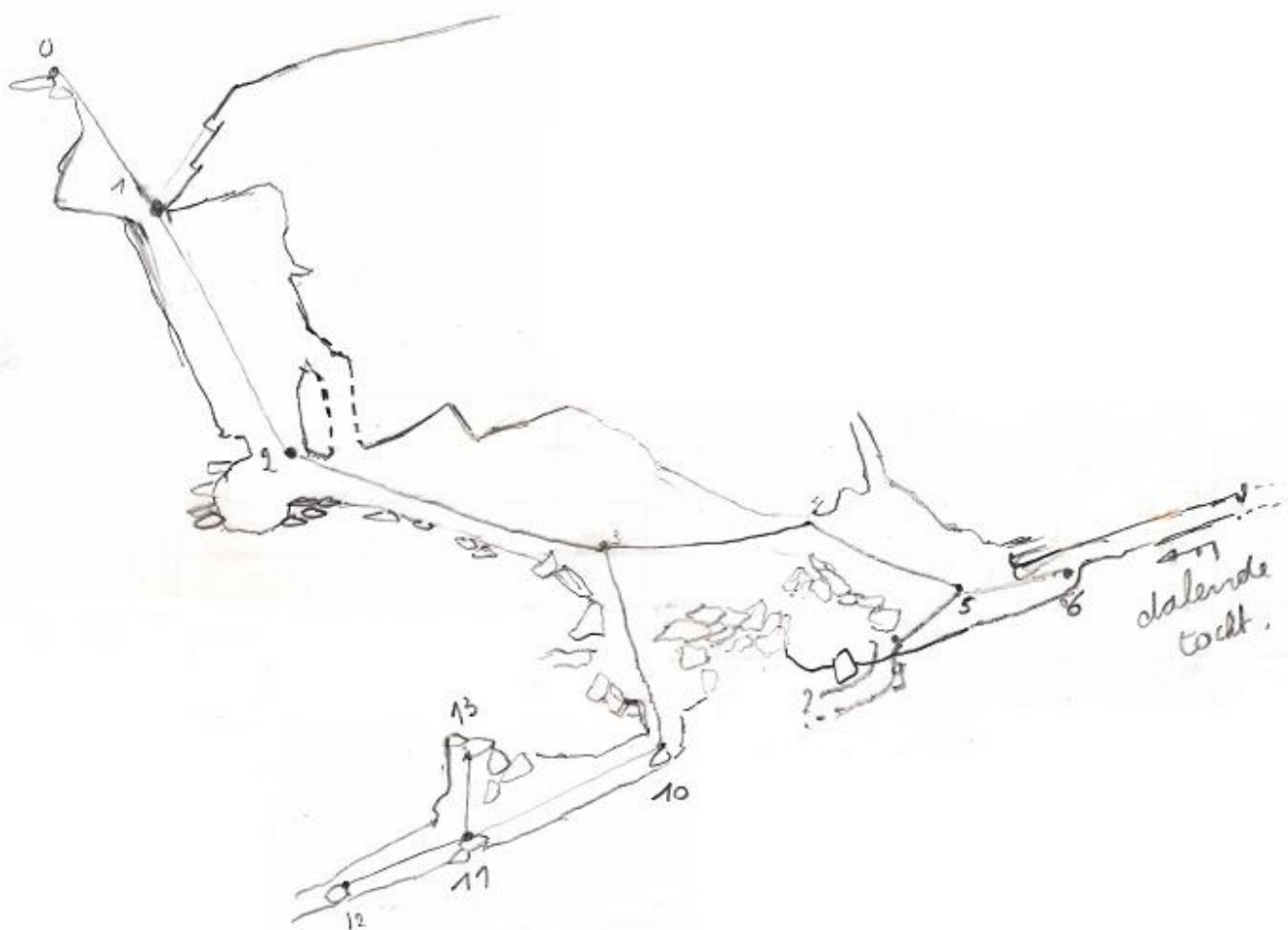
Grotte Mautin zoals ik ze met de kids ontdekt heb in '06

Ik snuffel nog wat verder en ik zie langs links een vervolg achter wat blokken maar het is te tricky om hier nu aan te beginnen. Niemand weet juist waar dit gat ligt dus we kunnen ons geen opsluiting permitteren. Maar de grot loopt duidelijk verder naar beneden en ik vermoed dat we boven op een instortingszone aan het vorderen zijn. Ook rechtdoor op het einde van het zaaltje alsook rechts zijn er nog enkele mogelijkheden maar ook hier is het goed uitkijken wat je doet.

Het resultaat mag er dus eigenlijk wel zijn want een gat waarvan ik dacht dat het niets ging opleveren geeft zomaar eventjes zonder al te veel werk een leuke première cadeau, en wat meer is het is er nog niet gedaan. Dus weer een desobplek erbij. We gaan ons dus duidelijk niet vervelen de komende maanden.

Ik had het gat vorig jaar al geïnventariseerd en het toen Puits Hervé gedoopt omdat mijn jongste zoon er als het ware bijna was ingedonderd maar ga het grotje beter "Grotte Mautin" noemen omdat de zone vol depressies in het bos "Dépressions Sur Mautin" heet. Het eerste zaaltje zal dan Salle Hervé gedoopt worden.

Als toetje de kladversie van de coupe van de Saribots, de net versie is voor later

Renard & Lembrée vallei: Mei

Renard & Lembrée... en de boer hij ploegde voort (door Paul)

Inderdaad, de daaropvolgende vrijdag verloopt volgens net hetzelfde stramien als de vorige. Annette en ik werken het grootste deel van de dag in de Trou du Renard, en ronden de dag af aan verdwijnpunt 147.

Ready, steady, go...

In de Renard is merkbaar meer water dan vorige keer. Complete neopreenuitrusting aan dus, en zwaar geladen naar achter (twee volle kits). Ik heb zelfs een eiken balkje meegenomen om onder een dreigende rotsplaat te steken. De "plops" van vorige keer hebben hun werk goed gedaan, de meander links passeert nu al wat vlotter maar toch blijft het een zeer natte zaak. Het puin wordt geruimd maar het is gauw duidelijk dat het vandaag onmogelijk is langs onder verder te doen: teveel water. Vorige keer echter was ik al aan de linkerkant in een iets hoger gelegen stuk van de meander geraakt, maar daar zag ik enkel blokken. Terug daarin dus, om één voor één de blokken te beginnen ruimen. Lastige (het is hier heel smal) en bijzonder riskante klus, niks ligt hier vast en de losse blokken hangen tot meters hoog boven je. Soms haal je er één onderaan weg en dan zakt de hele toestand in elkaar. Een adrenalineklus dus!

Na een half uur krijg ik zicht op een doorgang, maar ik zie ook restanten van rotte houten stutten, totaal verpletterd onder het gewicht van honderden kilo's blokken. Albert Briffoz had me gesproken over hun pogingen om de trémie te stutten (in 1983). Maar ik ben toch verrast, we zijn nu al 3 weken bezig om hier te geraken, hebben grote risico's genomen, de zaak moeten verbreden... hoe zijn die mannen hier dan vroeger geraakt? Eén ding is zeker: op die 25 jaar is alles hier compleet veranderd, de boel is totaal ingestort.

Enfin, ik zet mijn verstand op nul en stoïcijns werk ik verder, Annette probeert het puin te stapelen waar ze kan, maar we sluiten ons langzaam maar zeker in. Ook dat nog: stockageproblemen! Tegen 14u kan ik zeker 4 m ver zien, terug een rivierbedding maar er hangen zoveel grote blokken los (vooral rechts) dat het waanzin zou zijn om verder te gaan. Trouwens, in de verte ziet het er werkelijk totaal verstopt uit.

Sommige blokken bestaan uit massief calciet, wel 30 cm dik. Dat wijst op dikke druipsteenmassa's, maar waar? Ik veronderstel dat er zich boven de instorting een ruimte moet bevinden. Daar geraken zal niet van de poes zijn. We besluiten dat het welletjes is, we liggen al 3 uur in het koude water en daarbij: ons geluk is stilaan opgebruikt. Na veel getwijfel (buiten lonkt de zon) nemen we de Hilti er toch nog bij om een laatste gat te boren in de meander, waardoor de passage veel gemakkelijker en vooral droger zal worden. Dan gauw naar buiten. Volgende keer gaan we toch wel moeten beginnen met het stabiliseren van de hele zone, anders wordt deze grot ons graf. De vraag is alleen: hoe?

Het is al laat, half drie 's middags, maar toch rijden we nog naar de Lembrée (12 km verder slechts) om nog wat verder te doen aan nr 147.

Marc komt ons weer wat meehelpen. De smalle spleet waaruit de tocht komt wordt verbreed over een meter lengte. Wat we zien is niet hoopgevend: het blijft zo smal verder lopen, maar dan schuin naar boven. Het is duidelijk dat we hoegenaamd niet in een echte grot zitten, maar in een grote blokkeninstorting. De koude lucht die we voelen, zou een circulatie kunnen zijn met hoger gelegen dassenhollen. Echter, de bijzonder lage temperatuur ervan, wijst dan weer op het bestaan van een aanzienlijk ondergronds volume. De toekomst zal het ons zeggen. Het is al 18 uur en hoog tijd voor een frisse pint.

Solo-prospectie Lembrée

Zondags sta ik er alleen voor. Geen probleem, er is niks dat ik liever doe dan alleen in de vrije natuur te gaan prospecteren. Ik parkeer ten zuiden van My en wandel langs de Grotte des Emotions tot in de nog steeds droge rivierbedding van de Lembrée. Ik ben zwaar geladen, met al mijn speleospullen en het nodige desobstructiemateriaal. Ik ga stroomafwaarts, en volg de bedding. Het blijft vreemd: zo'n 8 meter brede uitgedroogde keienstrook. De Lembrée is hier op haar mooist, de bedding kronkelt en beschrijft grote meanders. Hier en daar zijn er diepe bassins, soms wel twee meter diep. Maar alles kurkdroog, de vegetatie begint trouwens stilaan haar rechten op te eisen. In de zomer groeit de bedding grotendeels dicht met groot hoefblad. Het bos ruikt heerlijk naar daslook, de vogeltjes fluiten en ik ben hier moederziel alleen: heerlijk! Ik kan rustig de tijd nemen om een interessante steen te bekijken, een plant te fotograferen, of uiteraard, de vele rotsmassieffjes nauwgezet te onderzoeken in de hoop een spleetje te vinden met wat frisse tocht.

Aan de Trou du Gué gekomen trek ik mijn speleopak over mijn kleren aan en verdwijn onder de grond. Een

tijdje terug zag ik hier nog een mogelijkheidje tot vervolg: een blok versperde de doorgang. Dat blok wordt gauw weg gegraven, maar de gang loopt een meter verder helemaal dicht. Er is geen zucht tocht, de grot is te warm: hier valt niks meer te beleven. Een kruis erover dus!

Terug buiten heb ik recht op een sappig regenbuitje, dus ik hou mijn pak aan en ga nog een eind stroomafwaarts, op zoek naar een verdwijnpunt dat we vroeger hadden gevonden, maar weer "verloren" waren. En ook nu blijft mijn speurwerk te vergeefs: de Lembrée geeft, en de Lembrée neemt...vooral haar verdwijnpunten dan ! Maar ik vind wel een nieuw verdwijnpunt, niet bijzonder groot, een meter of 20 voorbij het zijriviertje in de grote weide.

De Lembrée ligt er droog bij

Terug maar richting "Gué", en dan naar de Grotte du Bois Gillard 1, vroeger bij ons bekend als "de spleet van SC33". Tijdens de topo in maart hadden Annette en ik al het plan opgevat om beneden in dit goed geventileerde grotje te gaan werken, maar de extreem smalle ingang maakte dit tot een moeilijk realiseerbaar karwei. Ik heb vandaag de Hilti bij en boor op de smalste plek een lang gat in de linkerwand. Een kwartier later is de zaak al heel wat breder geworden. Ik ga gauw even een meter of 20 lager in het bos kijken of ik toch nergens een gaatje vind: negatief, en dus interessant. Een benedeningang schijnt er niet te zijn. Naar waar gaat de tocht dan in deze grot? Toch nog maar eens gaan kijken.

Eerst even Annette opgebeld en haar verteld waar ik zat, en dan laat ik me, hamer en beitels in de hand en met 2 reserveverlichtingen bij, in de ingang omlaag

glijden. Het passeert al wat vlotter. In de grot, op het diepste punt (-18m) voel ik goed de dalende tocht die in een hele kleine opening verdwijnt. Het is er te smal om te werken, maar toch kan ik het gaatje wat groter maken en zien dat het verder loopt. Niks spectaculair: een soort instorting zo lijkt het. Even twijfel ik om buiten de boormachine te gaan halen en er direct aan te beginnen, maar het gezond verstand neemt gauw de bovenhand: quasi onmogelijk om, zonder hulp, die 5 meter diepe ingang spleet met een zware kitzak te doen.

Terug naar buiten maar, een boterhammetje eten, en dan weer stroomopwaarts, ditmaal naar de Grotte Anneton, vastbesloten die binnenstebuiten te keren. In de ingang van de Anneton valt het me op dat er amper tocht is, misschien komt die er langs Grotte Roger uit, die een meter of 15 stroomafwaarts ligt en iets lager? Een snelle test met een brandend wierookstaafje laat me die theorie al dadelijk schrappen. Integendeel zelfs: de galerij die de Anneton verbindt met Grotte Roger, blaast eveneens in mijn richting ! Ik doe een poging om langs hier in de Grotte Roger te geraken, maar een verschrikkelijk vervelende vernauwing doet me na 5 minuten proberen opgeven. Dan maar verder de Anneton in. Vijf meter verder is er weer een afslag naar rechts, dus ook weer richting Roger. En ja hoor: ook hier blaast de koude tocht me duidelijk tegemoet. Deze galerij eindigt op een instorting. Ik werk een kwartier zonder evenwel zicht te krijgen op iets groter.

Conclusie: de Grotte Roger tocht stevig en ijskoud. Die tocht is niet afkomstig van de Anneton, maar van ergens anders. Maar van waar?

Ik ga eerst verder op verkenning in de Anneton. Mijn wierook bevestigt nogmaals dat er hier nauwelijks een luchtcirculatie is. Ik ga op zoek naar het stukje dat de mensen van NTS hier in 1995 ontdekten. Het blijkt een 30-tal meter nauwer en vooral ultra-modderige galerij te zijn. Op het einde zie ik een klein vervolgtje omhoog, met een donker gaatje bovenaan. Ik ga direct aan de slag, steek brokken lillende klei los boven mijn hoofd. Binnen het kwartier ben ik veranderd in een modderduivel, en heb ik een beter zicht op het vervolg: het wordt smal, heel smal ! Vergeet het maar, Paul ! Het is al laat en ik inspecteer vervolgens de rest van de grot. Vooral de 4 meter diepe trechter die in de moddervloer van de "grote" galerij is uitgespoeld is speciaal. Geheel beneden bereikt men proper gespoelde rots: dit deel is zeker actief wanneer de Lembrée stroomt ! Een nauw en laag vervolgtje is zichtbaar: echt iets voor Rudi.

Terug buiten ben ik zo modderig dat ik niet meer in staat ben om nog iets te gaan doen. En onder die modderige overall, die vol gaten zit, heb ik nog steeds mijn jeans en fleece aan. Die zijn natuurlijk ook compleet besmeurd. Toch ga ik nog even kijken in de ingang van de Roger. Veel koude tocht, maar de doorgang is volledig ingestort. Werk voor later dus.

Mijn dag zit er op. Tegen 17u ben ik weer aan de auto, en ik maak een kleine omweg via Tohogne en spring daar nog even binnen bij Jacques Petit, de speleoduiker.